

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabása szerint vétetnek fel.

II. évfolyam.

14. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1913.

Szombat, január 18.

A vármegyék

mezőgazdasági közigazgatása.

Mikor a földmivvelésügyi miniszter a mezőgazdasági ügyeknek a törvényhatóságoknál való intézkedéséről szóló 1912. évi XXIII. törvénycikket megalkotta, azt az egész gazdaközönség osztatlan örömmel és elismeréssel fogadta, mert ezáltal a törvényhatóságok szervezete egy olyan szakközeggel bővítettik, aki hivatalból köteles a vármegyék mezőgazdasági ügyeit gondozni és e végből a törvényhatóság viszonyait figyelemmel kísérve a törvényhatóságnak és a kormánynak a helyi viszonyoknak megfelelő intézkedésekre javaslatokat tenni, a kormány rendeleteinek és a törvényhatóság kezdeményezéseinek végrehajtását sürgetni és ellenőrizni.

Ez a nagyon szükséges törvény ennek az évnek az első napjával lépett életbe. A törvény szerint minden törvényhatóságban a törvényhatóság és annak első tisztviselőjének gazdasági szakközegét a földmivvelésügyi miniszter által kinevezett gazdasági felügyelő képezi. Ennek megfelelőleg a törvényhatóság közgyűlésén és bizottsági ülésein a mezőgazdasági érdekű összes ügyekben a szakelődői teendőket végzi, kinek véleményét mindazokban a közigazgatási ügyekben meg kell kérdezni, amelyek a földmivvelésügyi közigazgatás körébe tartoznak, de a gazdasági felügyelő jogosult önálló előterjesztést és javaslatot is terjeszteni a törvényhatóság elé a mezőgazdasági érdekek védelme és előmozdítása céljából melyeket a törvényhatóság tárgyalni köteles.

Látható ebből a kivonatos ismeretéből, hogy a gazdasági felügyelőnek a mezőgazdasági érdekek szolgálata és előmozdítása terén igen szép és hasznos hatáskör van biztosítva. De

látható az is, hogy a gazdasági felügyelő mint törvényhatósági előadó a gazdasági egyesületekben, mint társadalmi testületekben megnyilvánuló gazdasági közvélemény érvényesítése terén is mily elsőrendű hatáskörrel fog birni. Eppen ezért felette szükséges, hogy a gazdasági felügyelő a gazdatársadalmi testületekkel a legszorosabb kapcsolatban legyen, hogy ezáltal mintegy a gazdatársadalom ütőerén tartva a kezét, állandóan tájékozva legyen a gazdatársadalom kívánságairól, bajairól és azokról az orvosszerekről, melyek ezeknek a megszüntetésére alkalmasak. Erre a harmonikus munkásságra nagy szükség van és ezen munkásság biztosítására nagyon szükséges a hatáskörök lehető szabatos körvonalazása, mert több gazdasági egyesület köréből hallatszottak panaszok az iránt, hogy a gazdasági felügyelők oly térre is kiterjesztik működésüket, amely a gazdasági egyesületek működése alól vonják el a talajt.

A földmivvelésügyi miniszterben azonban meg van kellő érzék és jóakarata a gazdasági egyesületek iránt nem csak abban, hogy tekintélyes anyagi segélyben részesíti azokat, hanem az iránt is, hogy működési körüket biztosítsa és a felügyelők munkásságával összhangba hozza.

Erre mutat a gazdasági felügyelői intézmény életbeléptetése alkalmából a gazdasági egyesületekhez intézett rendelet melyben közli a miniszter, hogy a gazdasági felügyelőket figyelmeztette arra, hogy elutasíthatatlan feladata a gazdasági felügyelőnek a gazdasági egyesület tevékenységének készsége támogatása és minden irányban azon kell iennie, hogy a gazdatársadalmi egyesületek tevékenysége érvényesüljön.

Ezzel szemben egészen természetes, hogy a gazdasági felügyelőségek is a maguk hasznos feladatait csak akkor fogják sikerrel betölteni, ha működésükben a gazdasági egyesületek odaadóan fogják őket támogatni.

Meg vagyunk győződve arról, hogy a törvény életbeléptetése a gazdatársadalmi testületek támogatása és a gaz-

dasági felügyelőségek odaadó működése mellett és a közös cél elérése érdekében kifejtett összhangzatos együttes tevékenység következtében mezőgazdaságunk ügyei fejlesztésére és érdekei érvényesülésére a legszebb eredményeket fogják biztosítani.

Egy új

Balkánháboru esélyei

Az újraszervezett török haderő A bolgár haditerv. A görög támadás jelentősége.

A balkán háboru új kitörése talán már csak órák kérdése. A békeidegátusok egész munkája, úgy látszik csak azt célozta, hogy a hadviselő felek számára időt adjon seregeik megerősítésére s az elszennvedett veszteségek pótlására. Ha a nagyhatalmak együttes intervenciójának sem lesz meg az Európa népei által olyan öhejtott eredménye, vagy ha ez a tervbe vett intervenció a nagyhatalmak közötti surlódások miatt egészen elmaradna, — akkor már csak a fegyverszünet felmondása következik, s déli határainkon újból megindul az a borzalmas dráma, amelynek sok ezer ártatlan áldozata lesz. Még jóformán fel sem száradtak az elvesztett családapákért és gyermekekért kiontott könnyek, s íme a jövő héten úgy lehet ismét kiömlő embervértől fognak pirosítani a balkán zegzugos csatateret.

Tagadhatatlan, hogy egy új hadjáratba Törökország kedvezőbb kilátásokkal mehet bele, mint az elmúltba. Most legalább van hadseregük, míg az ősszel nem volt egyetlen egy jól szervezett hadtestük sem. De a csataterén szétszóródtak ezek a seregek, amelyekből hiányzott az egység s az összmunka, s helyüket Csataldzsának a rendes ázsiai hadseregek foglalták el. Lüle Burgas óta nagyot változott a török védőerő. A megfélemlített s a visszavonulás által demoralizált hadseregek nyomá sincs. Csataldzsza mögött elsőrendű sorhad s az azt támogató népfölkelő sereg készen várja a bolgárok új támadását. Munició és élelem bő-

Butorok

legelőnyösebben a **Csapó- és Piac-utca sarkon** levő **Butorcsarnokban** szerezhetők be.

Eljegyzési, lakodalmi

gyorsan és jutányos árban készülnek

Meghívók

Horovitz Zsigmond

könyvnyomdájában
Darabos-u. 7.

ven van, a vonatsapatokat (trén) pedig újra szervezték. A legutolsó, november 18—19-iki bolgár támadás sikeres visszaverése pedig erős önbizalmat kölcsönzött a törököknek, akik végre tüzérőségük tudásáról is meggyőződhetnek. A seregekben nagy a harci kedv, és egyes csapatok már alig várják, hogy összemérhessék a fegyvereiket a gyűlölt, győzelmes ellenféllel. Az egészségügyi intézkedéseknek is megvolt a kívánt jó hatásuk: a kolera szünőben van, tifusz-megbetegedés alig fordul elő. A tüzérőség anyagvesztését tartalék ágyúkkal pótolták, a kis-ázsiai nizam csapatok pedig saját modern ütegeiket hozták magukkal. A török haderő most a következőképpen oszlik szét: A Csataldzsai véd művek mögött egész Konstantinápolyig 150 ezer ember áll 450 táborig és 35 nehéz ágyúval. Ötvenezer tartalék pedig Ismaidnál várakozik, hogy szükség esetén egy nap alatt átvitorlázzék a szoroson és harcvonalba állhasson. Erre a célra a szállító hajók állandóan futva vannak. Végül a Dardanellák védelmére 45.000 embert koncentráltak Gallipolinál.

Szemben velük a bolgár hadvezetőség igen nagy területen (Csorlútól—Dimotikáig) volt kénytelen szétosztani 140 ezer emberét, az elszállítás, élelmezés miatt. A fegyverszünet idejét a bolgárok is jól felhasználták, s kiegészítették nemcsak lőszerüket és élelmiszer készleteiket, hanem seregeik veszteségeit is. A mostani bolgár haderőnek majdnem az egyharmada rekrutákból áll, akik még nem voltak tűzvonalban s csak a legszükségesebb kiképzésben részesültek. A bolgár sereg már nem oly egységes összetételű, mint a háboru megindulásakor volt.

Az ellenfelek haditerveit természetesen nem ismerheti senki, de nagyon valószínű hogy az ellenségeskedések újból megindulnak. A bolgárok elsősorban Drinápoly elfoglalására fognak törekedni. Az utóbbi időben 28 nehéz ágyút kaptak külföldről, amelyeket jó részben Drinápoly falai alatt helyeztek el. A vár elfoglalása nagyon fontos a bolgárokra nézve, mert egy vasuti fővonal kulcsát tartja elzárva, azután pedig a háboru további folyamán is sok

kellemetlenséget okozhat a bolgár hadseregnek. Ezzel szemben Drinápolyt az erélyes Sukri pasa védi, aki a várat semmiképpen sem akarja feladni, s miután élelemmel állítólag el van látva — valószínű, hogy még jó ideig elleni tud majd állani az ostromnak. Második feladata a bolgár hadseregnek a gallipoli félsziget megtisztítása; az itteni török erők ugyanis veszedelmes oldaltámadással fenyegetnek minden Csataldzsa ellen operáló hadat. Ezzel egyidejűleg minden valószínűség szerint a görög flotta is meg fogja próbálni a Dardanellákba való behatolást, hogy útközetre kényszerítse a török flottát. Egy ilyen akciót azonban természetesen rögtön a kisázsiai partok megszállásával kell összekötni. Ha tehát a görög flottának sikerül a Márvány-tengerbe behatolni, a török hajókat az Arangyszarvba visszazúzni, akkor a görög sereg is hatékony részt vehet a támadásokban, s nagyon megnehezítheti a félhold pozícióját. A törököknek tehát többfelől kell védekezniük, s a sikeres védekezésre csak úgy lehet reményük, ha erejüket nem forgácsolják szét, hanem koncentrált támadásokkal lépnek fel. Sajnos, nagyobb arányú török offenzívát a múltak tapasztalatai után nem szabad remélnünk, s azért el lehetünk készülve, hogy a szövetségesek a balkán legdélebbi csücskén fogják a döntő küzdelmeket bevezetni, a török főereg pedig mozdulatlanul fogja nézni oldalszárnyának a pusztulását.

**Modern és a legjobb
VILLAMOS
berendezések**
rendelje meg
Földvári-nál
üzleti telefon 168 — gyári telefon 816.
Tanuló felvétetik.

Igy nem!

Meghaltam volna szívesen teértem,
ha kérted volna a halálomat.
De te Néző akartál lenni drágám,
Ki vadállatoknak odadobát.

Cirkuszi látvány kellett volna néked:
lássa a nép, hogy tépnek a vadak!
Egész város mulatott volna rajtam
s legjobban mulattál volna magad.

Buja gyönyörtől égett volna arcom,
míg vadak tépték volna kedvesed.
Csakhogy galambom, így én nem halok meg
Cirkuszi látványt nem szerzek neked.

Ugy csöndesen, még csak elmentem volna,
de komédiát nem játszatsz velem.
Egy könnyedért talán meghaltam volna,
de a cirkuszban nem tapsolsz nekem...

Vértessy Gyula.

Siklóson.

Az „Uj Debreczen“ társaja.

Ugy vonzanak engem a mult idők emlékei: a várak és romok. Felidézem azt a korból, amikor nagy és dicső volt nemzetem; amikor itt éltek közöttünk azok, akiket magyar királyoknak neveznek!

A hatalmas oligarchiák fényesen berendezett házaiban folyt az élet; vidám zaj

töltte be azok termeit, ahol most siri csönd uralkodik, miként a temetőben.

A várak nagy része romba dőlt. Megemésztették a letűnt századok viharai, vagy a Habsburgok kérelhetetlen gyűlölete, amely minden egyes várban a magyar szabadság egy-egy véd bástyáját látta.

Lőporral vettette föl azokat a várakat, melyek a zsarnoki önkénynek elletállni merészkedtek.

Mennyi emlékünknél semmissült így meg; de hát ők úgy is akarták: elpusztítani mindent, ami hajdani magyarságunkra emlékeztet. Rombadönteni várainkat, oltárainkat; feldulni, felégetni minden irást, mely a multból ránk maradt. Egy nemzet, mely a multját nem ismeri, lassanként beolvasható annak a kohónak keverék anyagába, amelyet közönségesen Ausztria örökös tartományának ismer a történelem. Mátudniülük az ő történelmük, az Ausztria népé, akik bennünket is magukkal egy fogalom alá soroztak s szeretnek sorozni ma is!

De hát nem sikerült nekik semmi! A százados küzdelmeiben kifáradt nemzet zsiabbasztó álmaiból mindannyiszor felébredt, amikor azt hitték, hogy halálos romlásának utolsó órái elérkeztek.

És akárhányszor megakartak semmisíteni bennünket, ujult erővel szálltunk sikra elrabolt szabadságunk védelmére. Diadalmasan lobogtatuk zászlóinkat s kitartó küzdelmünk békére kényszerítették azokat, akik halálunkat óhajtották!

Ha másként lett volna, ha megértették volna a nemzet szívének dobogását, ha méltányolni tudták volna azt a nemes hűséget, odaadó ragaszkodást, amely a magyarnak kitűnő jellem-

Az építési bizottság ülése.

A külsőségi parcellázások ellen.

Az építési bizottság tegnap délután tartott ülést. Jelen voltak az ülésen: Kovács József polgármester, Borsos József h. főmérnök, Debreczeni Jenő világítási vállalati igazgató, dr. Tóth Emil tanácsnok, Jászi Viktor dr., Komlóssy Dezső, Könyv Kálmán dr., Taffler Ignác, Zádor Lajos és ifj. Török Gébor jegyző.

A bizottság nem javasolja az építési engedély kiadását Rankay Bélának, mert tervezett építései elsőtételi a szomszédos lakrészeket s mert az utca felől olyan állapotot teremt, amely noszsu időre akadályozná az ott tervezett szabályozást. Ugyancsak nem javasolja az építési engedély megadását Vilmányi János Hajó-utca 24. számú telkén kért átalakításokra az építkezési szabályok figyelmen kívül hagyása miatt.

Fehér Mátyás és neje Kar-utca 15. számú ingatlanukat felajánlják a városnak 11000 koronáért. A bizottság nem tartja szükségesnek a vételt és javasolja a tanácsnak, hogy ha felek terveket nyújtanak be, az építési engedélyt adja ki.

Rutter Emilné és Paulay Béla a Szotyorytelep melletti ingatlanok parcellázására kérik engedélyt. Az előadó nem javasolja, mert nem kívánatos ez újabb külső részi terjeszkedés s mert a felajánlott 5 méteres utcaterületek nem elegendők.

Komlóssy Dezső szükségesnek tartaná egy parcellázási szabályzat alkotását.

Kovács József szerint ezt csak a külterületi építkezésekről szóló szabályrendeletben lehetne elintézni. Ezen már régen dolgozik a főügyész

vonása, milyen másként állnánk mi és állnának ők. Bizonyára nem tördeltek volna le egy-egy fényes ércévet a Habsburgok koronájából, amely az elvesztett csaták után bekövetkezett.

Kissé tovább is elkalandoztam, mint szándékom vala, de a romokon elmerengő lelkemnek jól esik egy kis keserű kifakadás.

*

Siklós ősi vára a magas hegytetőről messzire ellátszik. Bástyái nagyrészt fennállnak s merengve néznek le a mélységbe. E vár hatalmas épület, a gondos tatarozás mellett máig is fennmaradt, pedig egykor nagy tűzvész pusztított itt. Amikor 1828-ban a villám lesújtott a vártemplom tornyába, leégett az egész tető, amely faszindelylyel volt fedve. Azóta a második emelet úgy van, mint amannagy tűzvész után. Új tető került a várra, de csak a földszint és az első emelet áll fenn eredeti állapotában.

A falak óriási vastagok, két és fél métertől négy méterig; legvastagabb a földszinten és a börtönhelyiségeknél, melyek sötét ijjesztő képet mutatnak; még a látásuk is rémes, hátha elgondoljuk, hogy itt hónapokon, sőt talán éveken keresztül singlödtek valamikor.

Itt, ebben a várban volt fogva a zsarnok Zsigmond király is, akit a magyar főurak ide zártak be. Az első emelet déli oldalán van az a kis szoba, melyben elég alkalma volt Zsigmondnak elmélkedni arról, hogy a nemzetnek is vannak jogai s nem engedí magát egy ember durva önkényének alávetni, hanem meg tudja mutatni azt, hogy milyen érzés lehet az, ha négy szűk fal közé szorítják az életet.

és most is, mert a közgyűlés mindig visszaadta.

A vita során Jászi Viktor dr. megjegyezte, hogy a mai szabályozási tervet végleg félre kellene tenni s egy szerényebb, de most végrehajtható s megvalósítható tervet kellene csinálni.

Borsos József h. főmérnök azt indítványozza, hogy 300 négyzetméteres parcellákat engedélyezzen a bizottság azzal, hogy a telektulajdonosok tartoznak a szemben levő utcára szélességének megfelelő utcaterületet átengedni.

Néhány apróbb építkezési ügy elintézésé után az ülés véget ért.

A politika.

A munkapárt és a választói javaslat.

Lukács miniszterelnöknek csodálkozó kifejezéseire emlékeznek vissza a munkapártiak. Annak idején, amikor a munkapártiak kilépéséről vitték a híreket a miniszterelnökhöz és megmondták, hogy a választói javaslat miatt lépnek ki, Lukács indignálódva válaszolt: «Hálatlan! Még el sem olvasták a javaslatot és már kilépéssel fenyegetőznek!» Visszaemlékeznek rá, hogy akkor már olvasták a javaslatot a «Népszava» közlései révén és, csak annak a konstatálását várták, hogy a közlés lényegében megfelel a javaslat tartalmának. De visszaemlékeznek a miniszterelnök megjegyzésére azért is, mivel az elmúlt idő alatt magát a benyújtott javaslatot mind többen és többen tanulmányozhatták s azt a konzekvenciát vonhatták le, hogy bizony helyesebb lett volna a munkapárt együttmaradása érdekében, ha a miniszterelnök megtiltotta volna a párt tagjainak a javaslat elolvasását. Ez idő szerint tudniillik a helyzet az, hogy minél többen ismerik a ja-

vaslatot, annál több képtelenséget fedeznek fel benne. Torz javaslat, ez már tuontul enyhe kifejezés. Különböző kategóriával a javaslat egyszerűen nevetségessé válik és a munkapárt remélődzik, hisz nagyon jól tudják, hogy a nevetségesség el és igen valószínűnek tartják, hogy a választói javaslat fogja megélni a kormányt, amelyik már különben rég megérett arra, hogy lehulljon. Konstatálható a mindenfelől megnyilatkozó véleményekből, hogy a javaslatban nincs egyetlen olyan rész sem, mely az igényeket kielégíthetné. Az értelmiségre, a magyar elemre époló sértő és káros, mint a munkásvilágra méltánytalan és igazságtalan. A károsból kiemelkedik például az a számítás, hogy az erdélyi részekben az új javaslat folytán a magyarság befolyása elvész és a románok kerülnek uralomra, tehát a magyarság joggal elégedetlen. De ugyanakkor a szászok is tiltakoznak a javaslat ellen. A korhatár kérdése általános elégedetlenséget okoz. A hűbérrendszerre emlékeztető gazdasági osztályozások teljesen kómikus színt adnak a javaslatnak.

Lukács László miniszterelnök mindenestre szívesen beleegyeznék a javaslat kifogásolt rendelkezései módosításába, sőt bizonyosan arra is hajlandó lenne, hogy az egész javaslat helyett egy másikat nyújtson be. De erről már le kell mondania. Most már végleg levizsgázott az elhatározások megváltoztatása dolgában s, amikor a javaslatot benyújtotta, akkor egyuttal döntött a maga sorsa fölött. A munkapártban a vezetőség mozgalmá tehát most egy mentőakció jellegével bír. Csakhogy az is látszik, hogy nem annyira a kormányt, mint inkább a munkapártot akarják megmenteni. Ha a kormány a javaslattal együtt nem tartható, eljut a kormányt is, a javaslatot is és már a suttogó csoportok felvetik a kérdést: «Tulajdonképpen ki is akarta, hogy Lukács legyen a miniszterelnök? Tulajdonképpen ki vette komolyan Lukács Lászlót, mint miniszterelnököt?»

Köztemető Debreczenben.

A temetőügyi bizottság ülése.

A törvényhatóság régebben elhatározta már, hogy Debreczenben köztemetőt létesít. A köztemető létesítésének az ügyében ült össze tegnap délután a köztemető-bizottság. Az ülésen jelen voltak: Kovács József polgármester, Dicsőfi József, Materny Lajos, dr. Balogh Ferenc, K. Tóth Kálmán, Somogyi Pál, Rostás István, Borsos József, dr. Tóth Emil, Sztankay F. Béla, Rickl Antal, Bárdos Géza, Stern József, Klein Ignác, Bernfeld Sámuel, Márton Imre, Molnár Kálmán és dr. Tatay Zoltán jegyző.

A főorvosi vélemény föllovasása után Kovács József polgármester azt az indítványt tette, hogy alakítson a bizottság egy szűkebb körű bizottságot, amely az eddig rendelkezésre álló adatok figyelembevételével készítse el az egész temető-kérdés elintézésének a tervezetét, a részletkérdések megoldásának javaslatát.

Dr. Balogh Ferenc felhívja a figyelmet a krematóriumra is.

Megalakították ezután a kiküldendő szűkebb bizottságot, amelynek tagjaivá lettek a református egyház részéről Somogyi Pál és

Szele György, a római katolikus egyház részéről Molnár Kálmán, Rickl Antal, az ágostai hitvallású evangélikus egyház részéről Materny Lajos és Bárdos Géza, a görög katolikus egyház részéről Papp Gyula és Almos Zoltán, az izraelita szent egylet részéről Stern József és Klein Ignác, a hatóság részéről Tóth Emil dr. tanácsnok, Borsos József h. főmérnök Tüdős Kálmán dr. főorvos, Rostás István főkapitány. A bizottság elnöke a polgármester lesz.

A bizottság végül megbizta a megválasztott kiküldötteket, hogy a temetői rendtartás, a temető szabályozása, becsztása, a szükséges épületek emelése, a fizetendő díjak és minden más kérdést tárgyaljon le és munkálát terjessze be.

Tűzoltók mozgalmá

A közgyűlés előtt.

Többször megemlékeztünk már arról, hogy a debreczeni tűzoltó testület tagjai mozgalmat indítottak a testület reorganizálása érdekében. Az étalakulás mozgalmát vezető bizottság ma a következő felnívással fordul a testület tagjaihoz a vasárnap közgyűlés előtt:

A debreczeni önkéntes tűzoltó testületi tagokhoz és bajtársakhoz!

Testületünk 4-ik évtizede, hogy fenn áll. Pár évtizeden keresztül a tagok létszáma 200—300 között váltakozott. Azóta azonban rohamosan hanyatlik. Dacára, hogy városunk népessége pár évtizeden át rohamosan emelkedik, azzal szemben a hajdani hatalmas önkéntes tűzoltó testületnek ma alig van 30—40 tagja. A hanyatlás mindenestre a vezetésben rejlik. Mert a Parancsnokság vezető tagjai, érthetetlen okok miatt — úgy látszik — szép csöndesen megakarják szüntetni az önkéntes tűzoltó testületet, hogy a nagyközönség pótdóbjának terhére óriási költséggel városi tűzoltóságot állítsanak fel, holott addig, míg az a testület kisköltséggel s a tagok önfeláldozó munkássága által fennállhat, kár újabb millió terhet róni a városra.

Ez okokat figyelembe véve, a tagok mozgalmat indítottak s a mozgalom megállapította, hogy a testület hanyatlása abban rejlik, hogy a Parancsnokság vezetői sem tekintik az érvényben levő s miniszterileg jóváhagyott alapszabályokat, mert:

Gyakorlatok, vizsgák, évi rendes közgyűlések egyáltalán nem, vagy csak ritkán tartatnak, új tagokat nem vesznek fel, csak törölnek. Színházi szolgálatnál az önkéntes tagok mellőztetnek. Szolgálati beosztások igen sokszor nem voltak stb. stb.

A mozgalom tagjai a fenti és még sok itt fel nem sorolható bajok orvoslását s a rendkívüli közgyűlés sürgős összehívását kérte a Parancsnokságtól, az azonban figyelembe sem vette a 28 tag kérését. Amidőn pedig látta a Parancsnokság, hogy a dolognak fele sem tréfa, az 1911. évi ügyek tárgyalására 1915 január 19-ére egybehívta a rendes közgyűlést. Valamint a szolgálati beosztást kibocsátotta s egy elméleti oktatást megtartott, előzőleg azonban a mozgalom néhány tagját kitörölte a tagok sorából, a többit pedig parancsnoksági fel-

Az emberek élete pedig egyforma; a népek szabadság nélkül nem élhetnek!

Abban a kicsi szobában, melyben Zsigmond töltötte rabságát, a következő felírás olvasható: «Misit deus, misericordiam svam svper me et eripvit me de medio catvlorvm leonum. Dormivi contvrbatvts.» (Az Isten kegyelme által kiragadott engem az oroszlan kölykök közül. Rettelve aludtam.)

A vártemplom magas termében ott látható még néhány régi szentkép, az egyik Szent Alajos püspököt ábrázolja, midőn beteget áldoztat, a másik egy szűz Mária-kép.

Volt még itt egy értékes festmény, Szent Borbála oltárképe, ezt azonban bizonyos Todesco nevű ur ellopta s külföldre adta el, a múlt század elején s ez állítólag Londonba került s ma is ott van.

A kórusban ott van még a régi orgona, amely a mohácsi vész előtti idők maradványa. A vártemplom oszlopán, valamint a várkapu felett ott van még a Garák cimere, a kiknek tulajdona volt ez a hajdan hatalmas vár.

Ugy látszik azonban, hogy a későbbi időben, a Habsburgok alatt nőséges császárpárti urak bírták e várat, mert különben ma már ez is csak romhalma volna, mint ama többi sátságok a hazában.

Siklós vára jelenleg Benyovszky Móricz grófnak, Baranyavámegye volt főispánjának az uradalmához tartozik. A vár földszinti helyiségeinek egy részében az uradalmi tisztviselők hivatalhelyiségei vannak, az első emeleten pedig néhány szoba a gróf és vendégei részére van berendezve, a többi üresen, elhagyottan áll.

Noszlopj Tivadar.

sen igyekezett reá bírni panaszuk visszavonására, mely azonban sikertelen lett. E miatt határtalan a Parancsnokság boszúja, egyik fizetéses tüzoltót 10 koronára büntetett azért, mert pályázni mert a színházi tüzoltói állásra. Egy másik tüzoltó fizetését lejjebb szálította azért, mert a nyugdíj iránti kérvényük dolgában mert járnai a városi tanácsnál.

Évekkel ezelőtt is voltak mozgalmak, de tagok törlésével, ígéretekkel sikerült elnyomni a mozgalmat mindannyiszor s a tanfolyamhallgatók segítségével magukat újra megválasztatták.

Most azonban, mikor már alig vannak tagok s azok kiképezetlenek, dacára hogy a város évente tekintélyes összeggel járul a kiképzéshez, amidőn minden hibára tudatára jöttek a mozgalom tagja, most azt a mozgalmat a Parancsnokság elnyomni nem tudta.

28 testületi tag írásbeli felhatalmazása alján felkérünk minden testületi tagot, hogy a közgyűlést megelőzőleg tartandó értekezleten, — 1913. év január 19-én délután 2 órakor a lakotanya helyiségében szíveskedjék megjelenni.

Az értekezlet tárgya lesz: a bajok gyökeres orvoslása s a közgyűlésen leendő mihez tartás megállapítása, hogy higadt tárgyilagossággal folyjon le a közgyűlés.

Ez alkalommal közöljük, hogy 3 Parancsnoksági tag velünk tart mindenkiben, kiknek tanuk előtt tett nyilatkozatát is bírjuk.

Ne engedjük tehát a négy évtizedes testület teljes tönkretételét, hanem minden tag szíveskedjen megjelenni az értekezleten. Udvozlattal és tisztelettel: a 7-es bizottság.

Besurranó tolvajok.

Szemérmetlenül garázdálkodnak Debreczenben.

A téi igaz, hogy minden időben ideje a besurranó tolvajoknak, azonban még télviz idején is szokatlan az a nagy buzgalom, amelylyel a besurranó tolvajok nemes iparukat gyakorolják.

Nagyon helyén való volna, ha a rendőrség fokozott szigorral járna el ezekkel az apró tolvajokkal szemben: de hiába minden buzgalom emberfeletti bizony aligha követelhetünk rendőrségünkötől. A bölcs város, pedig Rostás főkapitány rendőrséget reorganizáló javaslatával — mit sem törődik.

Nincs rajta tehát mit csodálkoznunk, ha nincs macska-rendőr és cincognak az egérbesurranó tolvajok. Valósággal vérlázító szemtelenséggel követik el vakmerő lopásaikat. A mai nap rendőri krónikájából bemutatunk egy néhány szemelvényt cselekedeteikből:

Magócsy Sándor nyug. pénzügyi titkár panaszt tett a rendőrségen, hogy nagynénje, özv. Szabó Sándorné Kossuth-u. 18. szám alatti lakásából egy besurranó tolvaj 60 kor. 18 fillért esent el. Már ki is nyitotta a szob ablakát, azon akart elmenekülni, amikor a járőrelőktől megijedve, a kapuajtón osont ki. Mire a ház ur-nője bejött a pár percre üresen hagyott lakásba, a pénznek már hűlt helye volt.

P. Nagy András Hatvan-utca 30. sz. alatt lakó kocsis panaszt tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes az istállóból rövid fekete kabátját ellopta. A tettes természetesen besurranó tolvaj, aki zsákmányával idejekorán megelépett.

Ungerleider Jenőné Baross-u. 26. sz. alatt lakosnő házában is besurranó tolvaj járt. A konyhában nem volt egy néhány percig senki és ez az idő éppen elég volt a besurranónak, hogy kabátja alákonyhaedényeket pakoljon és a lopott jószággal kerekelt oldjon.

Végre egy eset, ahol a tettes hurokra került! Csendom Margit rovott multu cselédleány Szabó Juliánna Arany János-u. 54. sz. alatt lakó cselédől 6 koronát és egy csomó ruhaneműt lopott el, de megcsípték. A jeles tolvajnöve jó fogást csinált a rendőrség, mert a város területéről már régóta ki van tiltva és lopások miatt jól ismeri a rendőrség fogházát. Csendom Margit facér cseléd, besurranó tolvaj ellen lopás és tiltott visszatérés miatt indítja meg a rendőrség az eljárását.

Színház.

1913. január 17-én, pénteken, B) bérletben:

FARKAS.

Játék 3 felvonásban.

Heti műsor:

Szombaton: Faun, vtjáték. Ujdonság, C) bérlet.

Vasárnap délután. Vén bakkancsos és fia, a huszár, népszínmű. Mérsékelt helyárrakkal. — Este: Szökött katona, népszínmű. Kis bérlet. Hétfőn: Faun, vtjáték. A) bérlet.

SZÍNHÁZI HIREK.

Vasárnapi előadások. Vasárnap mindkét előadásban a népszínművek királyai kerülnek színre. Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal «A vén bakkancsos és fia, a huszár», Szigeti József remek népszínműve kerül színre, melyben Zilahy igazgató egyik fényes szerepét játsza. Kivüle szerepelni fognak Borbály Lili, Kemény Lajos, Kassay Károly, L. Farkas Pál. — Este kisbérletben, rendez. helyárrakkal «A szökött katona», Szigeti pályanyertes színműve kerül színre. Ez előadásban az összes drámai színészek vesznek részt.

„APOLLO”

mozgó színház.

Piacz- és Miklós-utca sarok.

Igazgató: Deési Alfréd.

Folytonos bemenet!

Telefon 762

Ma este először:

Szenzációs!

Két slágerkép!

Miss Saharet a világhírű ausztráliai tánczosnő felléptével:

ÁLARCZ ALATT.

Társadalmi színmű 3 felvonásban.

DERBI GYÓZTES.

Sport dráma 2 felvonásban.

és a remek kísérő műsor.

Holnap szombaton:

nagy gyermekelőadás félárakkal.

HIREK.

Középkori divatok.

Ami most sokszor megdöbben a villanyfényes tánctermekekben, a divat számtalan szépsége és változatossága a középkori lovagokban is vegyes érzelmeket keltett jó egy pár száz esztendővel ezelőtt. Természetesen már annak idején is akadtak komoly férfiak, a kik a divat némely szépségeit egyszerűen maskarének nevezték, amelyeknek az utcán való sétáltatását károsnak tartották. Így például Speierben a XIV. században a tanácsfelrendelte, hogy a női főkötőkön legföljebb három sor fodor lehet. Továbbá azt is kimondta, hogy a szoknyák szűkítése is tilos dolog. Nem szabad ezenkívül hosszú fitylakat, hosszú cipőket, tollakat, csörgőket és apró csengettűket viselni. De tilos hivalkodni a rendkívül sok gyöngy- és aranyékszerrel is. Az egykoru író szatirát irt a divat örületeiről, kijelentvén, hogy a polgárok feleségei sokkal büszkébbek, mint a vérek urnői. Különben a divat egyszerű magyarázata az, hogy az egyik loba mindig utánozza a másikat. Még korábban egy Bertalan nevű prédikátor támadt a divat ellen. Különösen a kendőzés ellen kelt ki a jámbor prédikátor. E mellett tazonban a férfiak ruházatát sem tévesztette szem elől a szigorú urak kritikéja. Mert ebben az időben a férfiak közül éppen annyi bolondja volt a divatnak, akércsak ma. A lovagok ruhái mind rövidebbek és szűkebbek lettek, ezenkívül vörös, zöld, sárga sapkákat viseltek, amit a limburgi krónikás ugyancsak kegyetlen szavakkal illet. «Férfias-ságukat gunyolják, — mondja a krónikairó — egészen neveltségessé teszik magukat azzal, hogy női holmikat viselnek, hosszú haját eresztenek, fodrozzák és göndörítik a fürtjeiket. Suchenvirts Péter szatiréja azonban a nőkről szól: «Gyapjuzsákokkal tömik ki magukat, hogy formájuk legyen és karcsunak lássák őket. Arcukat kenőcsökkel fedi be, hogy üdének tessenek. Hamis hajakat raknak a kopasz fejükre és körmeiket hegyesre, élesre nyírják, olyanra, mint az ördögök nyelve.» De a törvény parancsa is tiltotta a férfiaknak a piperkőcséget. 1497-ben kimondták, hogy himzett selyem- és bársonyruhákat, arany- és gyöngydiszes gunyókat nem szabad uraknak viselni. Mikor jóval később a francia divat első hódításait érte Angliában, a maszkarés öltözködés avlóságos epidémiává fajult. Magassarku cipők, toronymagyas, puderezett, göndörített hajviseletek, szépségflastromok lettek divatosak és a nők is ugyarazokba a hibákba estek, mint francia kortársnőik. Így például Kotzebue szerint egy igazi urinőnek hatszáz ruhával, háromszázhatvanöt ahajviselettel és éppen ennyi cipővel kell rendelkezni.

— Elgázolták, mert nagyot hallott. Varga Gábor kocsis elütötte a Csapó-utcán özv. Szilágyi Józsefnét, aki nagyot hallott és így nem vette észre a kocsis figyelemzetését. A szerencsétlenül járt asszony súlyos sérüléseket szenvedett.

— A diszletező scrsa. Hodák Gyula 30 éves színházi díszítő ma délelőtt a városi színháznál volt elfoglalva diszletezéssel. Amint egy nehéz diszletet felemelt, szerencsétlenség érte: megszakadt. A súlyosan sérült diszletezőt a mentők szállították lakására.

— **A fatolvajok.** Itt a hideg, kell a tüzelőanyag! Így gondolkoztak ugylétszik a Csendom Lajos Csillag-u. 80. sz. alatt lakó kereskedő lakói. Arra azonban már nem gondolták, hogy tiltott uton nem szabad tüzelőanyagot beszerezni. Így történt, hogy Csendom megjelent ma a rendőrségen és feljelentette összes lakóit, akik állítása szerint mintegy 200 kor. értékű fát lopnak el tőle. A rendőrség a falopás ügyében a vizsgálatot megindította.

— **A koldus.** Rácz Szabó Iván notárius csavargót egy rendőr tetten érte, amikor házról-házra járván, koldult. A rendőrség Szabó ellen tiltott koldulás ellen az eljárást megindította.

— **Családi dráma.** Aradról jelentik: Geigner Lajos volt főkönyvelő feleségévé legyűtt a mi nap öngyilkos lett. A férj azonnal meghalt, az asszony súlyosan megsebesült. Ma az asszony gyógyultán elhagyta a kórházat és mikor megtudta, hogy férje meghalt öszintén bevallotta, hogy nem közös akarattal elkövetett öngyilkosságról van szó, hanem férje erőszakkal akarta őt kivégezni. Hiába tiltakozott, férje orvul ráölt és súlyosan megsebesítette. Eddig azért tagadta az igazságot, mert azt hitte, hogy megmentheti a férjét.

— **A kormány a szociálisták ellen.** A belügyminiszter a «Népszava» utcai árusítását az egész országban betiltotta. Ezentúl ott sem szabad a lapot árusítani, ahol eddig a helyi hatóságok megengedték. — A szociáldemokrata párt arról értesült, hogy a kormány a szak egyesület ellen erélyes akciót indít. Rendelést ment a hatóságokhoz, hogy a szakszervezeteket és helyi csoportokat vizsgálják felül és ahol a legkisebb rendtelenséget találják, oszlássák fel.

— **A Magyar Király kávéházában ma és következő napokban Budapest legjobb helygyzene nekara muzsikát Fehérvény Margit vezetésével Puskás Otília cimbalom szólóista közreműködésével. B. pártfogást kér Hauserl Károly karmester, Erős Jakab kávé.**

— **Védekezés a füst ellen.** A füst közegészségi ártalom. Legutóbb ismételtén foglalkoztak e kérdéssel. Az Országos Közegészségügyi Tanács pedig e kérdést egy ankétán tárgyalta, a melyen e kérdésnek úgy közegészségügyi, mint műszaki, közigazgatási, de még finánciális oldalát is megvitatták. Az érdekes vita során — amelyen a legilletékesebb szakemberek vettek részt — kiderült, hogy külön intézkedések szükségesek a gyári üzemből, más intézkedések szükségesek a vasuti és hajózási fűtésnél és ismét más szükségletek merülnek fel a házi tüzelés szabályozásánál. De kiderült a vitéből egyben az is, hogy mind a három esetben meg van adva az eredményes védekezésnek módja, amely komolyan számbavehető anyagi áldozatokat nem igényel, amely azonban eredményes csak úgy lesz, ha állandó ellenőrzés tárgyát fogja képezni, tehát ha egy állandó füstfelügyeletet létesítenek. A tárgyalás bő anyagát a Tanácsnak egy e célra kiküldött bizottsága fogja most feldolgozni, amelynek eredményét javaslatképpen a belügyminiszterhez fogják felterjeszteni.

— **Szapannos Juci szabadiában.** Hódmezővásárhelyről jelentik: Az országszerte hírhedt hódmezővásárhelyi méregkeverés egyik főtettese, Szapannos Juci 15 éves raboskodás után feltételes szabadon bocsátást nyert. Annak idején a Kuria halálra ítélte, de a király megkegyelmezett neki és életfogytiglani fegyházra ítélte. Ennek kitöltése végett a márianosztrai fegyházba került. Példás magaviselete folytán feltételes szabadlábra helyezték. Szapannos Jucit a rabság egészen összetörte; az annak idején szép menyecskéből ősz, görnyedt nő lett.

— **Öngyilkos joghallgató.** A Nagyerdőn tegnap estefelé valami Bodnár nevű napszámos, egy hullára akadt. A hulláról megállapították, hogy Eröss Lajos joghallgató, aki január hó 2-ikén lett öngyilkos és azóta ott feküdt temetlenül. Csak a véletlen dolga, hogy most ráakadtak. A joghallgató öngyilkosságáról értesítették hozzátartozóit.

— **A Nemzeti kávéházban** minden este egy elsőrendű Női-zenekar Nemény Jenő karmester vezetése mellett hangversenyeznek.

— **Öngyilkos gimnázista.** Miskolci tudósítónk telefonálja: Tegnap este 9 óra tájban megjelent a rendőrségen Gál János asztalossegéd és jelentést tett egy megható, szomorú esetről. Koródy Lajos máv. mozdonyvezető fia, Béla aki a református gimnázium V. osztályának volt a növendéke, eltűnt hazulról, a Bors-utca 6. számú lakásról. Tegnap reggel a kis gimnázista hat koronát kért édesanyjától, hogy az iskolai egyleti díjakat kifizesse, ami meg is történt. — Azonban Béla az iskolából nem ment haza, hiába várták ebédre, uzsonnára. Estefelé az aggodó és rosszátsejtő szülők levelet kaptak, a melyben a következő sorokat olvasták: «Kedves szüleim! A Sajóba ugrottam. A mi a főkomában van, azt mind tegyék be a nagyszobába és Palinak, majd ha az ötödikbe jön, adják oda. Kezeiket csókolom. Bocsássanak meg. Szerető fiuk: Béla.» A kis gimnázista, aki mindig szorgalmas tanuló volt, rövid bucsuzó-levelet írt osztályfőnökének és egyik barátjának is. A rendőrség minden intézkedést megtett a kis halálra szánt Béla megkeresésére, azonban eddig semmiféle nyomra sem akadtak.

kedését, hogy a csendőrkordonnal körülvett paródia-parlament tanácskozásaitól magukat távol tartották, eddig indokoltnak tartotta is:

mégis magasabb államérdekekből azt óhajta, hogy az ellenzéki pártok elveik sértetlen fenntartásával és kifejezett nangoztatásával haladéktalanul foglalják el azt a helyet, amit a meg nem vesztegetett nemzeti bizalom részükre kijelölt; igyekezzenek minden törvényes eszközzel az állandósított parlamenti anarchiának véget vetni, a nemzeti önérzete, függetlensége, jövője, a legfontosabb polgári jogok ellen intézett merényleteket megghiusítani, különösen pedig a választójog reformja tárgyában benyújtott jogfosztó és osztlajuralmat szolgáló javaslat ügyében megváltoztatása mellett a nemzet érdekében annyira kívánatos demokratikus, általános, egyenlő és titkos választójog törvénybe iktatását összes szellemi erőik harcbevételével megvalósítani.

Amidőn mi ezen jól megfontolt és hazafias igaz szeretettel átértett véleményünknek ezekben kifejezést adunk és az országos ellenzéki pártoknak a betereszteit választójogi javaslattal szemben elfogalando álléspotjának végleges megállapítása előtt a 48-as és függetlenség országos párt vezetőségének méltányló mérlegelésébe ajánljuk, a leghatározottabban biztosítjuk úgy a saját kerületünk ezidőszertinti képviselőjét, mint a 48-as és függetlenségi párt vezetőségét arról, hogy mi irántuk egyenként és összesen nemcsak teljes bizalommal, hanem igaz szeretettel és nagybecsüléssel viseltünk most is változatlanul.»

Legújabb.

Saját tudósítónktól.

A szerbek elégtételt adtak.

Bécsből jelentik: Beavatott helyre érkezett prizreni távirat szerint a szerbek tegnap ünnepies formában elégtételt adtak a monarkiának. Prohászka konzul előtt az ott levő szerb katonaság tisztelgett az osztrák és a magyar zászló előtt.

A bolgárok.

Londonból jelentik: A balkáni delegátusok tegnapi tanácskozását elhalasztották, mert a bolgárok, akik Szófiából újabb utasításokat várnak, nem jelentek meg. Az értekezlet előtt Cambon francia nagykövet a montenegrói és a bolgár fődelegátusokat fogadta.

Románia és Bulgária.

Londonból jelentik: A romániai Szulinában lévő Lloyd-ügynök állítólag azt jelentette, hogy a szulinai helyőrség utasítást kapott, legyen elkészülve mozgósításra. Ezzel szemben Bukarestből megnyugtató hírek érkeznek a tárgyalásoknak állítólag kedvező lefolyásáról.

A szerb hadügyminiszter lemondása.

Belgrádból jelentik: Bujovics ezredes hadügyminiszter beadta lemondását, amelyet a király elfogadott. Bozanovics tábornok leit az új hadügyminiszter. Bojovics a tiszti előléptetések kérdésében felmerült elentétek miatt lepett vissza.

Be a parlamentbe!

A nyiregyházi függetlenségi párt határozata.

A nyiregyházi függetlenségi és 48-as párt dr. Meskó László elnökletével legutóbb népes értekezletet tartott. A tanácskozás legfontosabb pontja az az indítvány volt, amelyet dr. Murányi László még e hónap elején terjesztett a Justh-párt ottani pártvezetősége elé. A határozat azt a kérelmet intézi az ellenzékhez, elsősorban a Justh-párt tagjaihoz, hogy szaktánsanak eddigi taktikájukkal, vegyenek részt a képviselőház ülésein és képviseljenek el mindent a választójogi javaslat demokratizálása érdekében. Dr. Murányinak ezt a határozati javaslatát az értekezlet elfogadta.

Nem kell külön kiemelni ennek az állásfoglalásnak fontosságát. Erős ellenzéki kerület tette ezt a határozatot magáévá, olyan kerület amelynek élén Meskó László, a Just-párt egyik diszelnöke áll. A határozat szó szerint így hangzik:

Határozat.

«A nyiregyházi 48-as és függetlenségi párt intéző bizottsága kimondja azt, hogy:

habár a magyar országgyűlés képviselőházában 1912. június 4-én elkövetett parlamenti csíny s az azóta történeteket elítéli, kárhoztatja;

habár hangsúlyozza, hogy az ellenzéki képviselőknek a Házból való jogtalan és erőszakos kirekesztése a képviselőház tanácskozásait a pártértekezletek színvonalára szállította le s az így példátlan elnöki önkényvel megcsontított parlament határozatait a nemzeti akarat szabad megnyilvánításának s törvényhozási ténykedéseknek el nem ismerheti;

habár elengedhetetlenül szükségesnek tartja hogy az elkövetett parlamenti csíny tervezői és szereplői helyeikről eltávolíttassanak, a törvényhozás mezébe burkolt parthatározatok semmisnek nyilváníttassék s így a jogfolytonosság helyreállíttassék;

habár az ellenzéki pártoknak azt a visel-

CSARNOK

A nevelő.

Regény.

(23.)

E helyett azonban kerül, a hol lehet, a hol pedig el nem kerülhet, finkarkodik szavával, úgy bánik velem, mintha semmibe sem venne, határozottan lenézőleg.

— Az ember nem tagadhatja meg természetét; nekem ilyen mogorva természetem van.

— Éppen ez nem áll! viszonzá Mariska, teljes biztonságát visszanyerve, határozottan. Ön nem mogorva, csak tettei magát, és előttem, éppen előttem elrejtí igazi modorát, és ha nem sikerül egészen, arról nem tehet. Én az ön igazi modorát szeretném ismerni. Hisz nem kérem, hogy kitüntessen, hogy irányomban szeretetreméltóbb legyen, mint mások iránt, — hanem miért akar éppen engem viszatámasztani? Talán akaratom ellenére megsértettem valaha? De hisz ezért nem szokás az egész életre haragudni. Mondja meg, mi a vétkem és én bocánatot fogok kérni, hogy kibékítsem. De hát beszéljen már legalább.

— Nem tudom mit feleljek. Ön soha meg nem sértett, talányról pedig éppen szó sincs. A nagy titok egyedüli megfejtése az, hogy én kiállhatatlan ember vagyok.

— Ne akarjon ily röviden végezni velem. doktor ur. Hiszen látja, hogyan kérem, hiszen látja, mily bizalommal fordulok önhöz. Gondolhatja-e, hogy más férfit annyira kérnék, hogy nem vonultam volna más elől már régen sértődve vissza? Önnél azonban ez egészen másképp van. Ön annyira fölöttem áll minden tekintetben, hogy önnel szemben elhagy büszkeségem.

— Mindenre kérem, Mari kisasszony, ne csináljon belőlem eszményképet.

— Éppen nekem semmi okom. A barátom mind rajongnak önért; már is inkább az ön kedvéért jönnek hozzánk, mint az ön kedvemért és nagyon elégtelenek, ha nem mutatja magát. És ön mulattatja is őket szellemével, holott velem szemben soha sem, vagy csak ritkán tartja érdemesnek szellemesnek lenni. Velem nem tűzi tréfáját...

— És ezt ön sajnálja?

— Nem, doktor ur, sőt ellenkezőleg szeretem, mert érzem, hogy engem többre becsül. Igaz ugyan, csak igen ritkán beszél velem; de akkor többre becsülöm az ön társaságát, mint azt az egész sziporkázó tűzijátékot, melyvel barátnőimet elragadja. Hisz nem akarom, hogy nekem is udvaroljon, mint nekik, csak jó barátom legyen és vegyen valamibe, ne kerüljön, és adjon feleletet, ha valamit tudni szeretnék.

Mariska kezét nyújtá a doktornak, melyet ez megszorított.

— Hát annyira kiállhatatlan vagyok önnek? kérdé mosolyogva.

— Ön gyermek — viszonzá Berthold — azaz, hogy tulajdonképp nem gyermek és ezért kell, hogy okosan feleljek. Ön is kiállhatatlan? Én istenem, ezzel az arcczal? De igaz, hiszen én okosan akartam beszélni. Hallja tehát! Önnek igaza van, én csakugyan többre becsülöm önt barátnőinél, és higgye meg, több, sokkal több örömet szerezne az, ha napról napra ön mellett ülhetnék és önnel cseveghetnék, mint azt hogy ki kell térnem előle; de eszének is kell ám az embernek lenni. Mi kettőnknek óvakodnunk kell egymástól!!

A Mari arca lángvörös lett e szavaknál. — Igen óvakodnunk! folytatá Berthold. Mindkettőnkne. — De hiszen ön már nem is protestál oly büszkén a többes szám ellen, mint annak dején; nem is követeli már tőlem, hogy csak magamra legyen gondom.

Folytatjuk.

A szerkesztésért felelős Voith György.

CSÁSZÁRFÜRDŐ

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irlgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kenes hővizű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszaporogatások, uszodák, ki ön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőleg-, szénsavas- és villamos vizfürdők. — A fürdők kitűnő eredményre használhatnak főleg csúszóbántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés jntányos árak. — Gyógy- és zenedii nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az igazgatóság.

Egy okos fej

elsajátítja azon vi manyokat, melyekkel a tápszerekémia a háziasszonyt meg ajándékozta.

Dr. Oetker sütőpora á 2. f. élesztő pótlásul szolgál, mellyel kuglófokat, linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé ds könnyebben emészthetővé tesz.

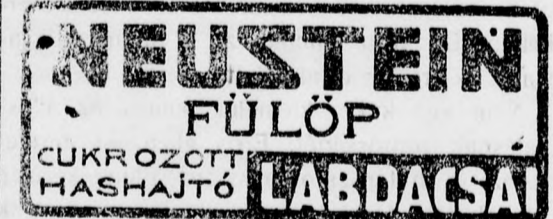
Dr. Oetker pudingpora á 2 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyszerű és olcsó utóeledelt nyújt.

Dr. Oetker vanillincsokra á 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és créme vanilliázására szolgál és teljesen pótolja a drága vanillia esővet. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanillia-csönek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingye.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

Legolcsóbb és legjobb hatású Hashajtó

(Neustein Erzsébet-píllulái)

felülmulja minden tekintetben a hasonló készítményeket. Fenti szer mentes minden káros alkatrész föl, a legjobb sikerrel használják a altesti bántalmainál, könnyű székletet szerezni egy vértisztító gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Székrekedés

legyőzése, mint a legtöbb betegség okozójára. Cukrozott volta miatt, a gyermekek is szívesen veszik. Egy doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér. egy tekercs 8 dobozzal tehát 120 pillulával 2 korona. A pénz előre küldése mellett bérmentve.

Óvás! Utánzóttól óvakodjunk hashajtó píllulái! tessék kérni! Csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzés Szeut Lipót védjegy a Fihilip Neustein gyógyszerész aláírásával fekete vörös nyomásban olvasható. A keresk. törvény által védett csomagjainkon cégünknek rajta kel lennie.

Neustein Fülöp gyógyszerfára,

Sz. - Lipóthoz Wien, Plankengasse 6.

Kapható Debreczenben: Kubek Sándor Mihailovits J., Muraközy László, Arany J. gyógyszerészeknél.

UJ DEBRECZEN

Január 15-én

uj előfizetési időszak nyílik. Felkérjük hazafias olvasóközönségünket, hogy ez alkalomból terjesztésük ismerőseik körében az „Uj Debreczen“-t. Szerezzenek minél több uj előfizetőt, hogy annál szélesebb körben terjeszthesük a nemzeti és demokratikus eszméket. Aki az „Uj Debreczen“-re tiz előfizetőt gyűjt egész évre, annak állandóan ingyen küldjük lapunkat.

25000 óra

1 drb kor. 2-50.

Legujabb párizsi fazon, 36 óráig pontosan járó, aranyozva, 18 karátos aranyból, 3 évi jótállással csak kor. 2-50, 2 óra kor. 4-80, 5 óra kor. 11-30. Egy legujabb fazonu párizsi aranyozott láncz 50 fillér, — láncz kor. 1-25. Kockázat kizárva. Nem tetszőért a pénz vissza.

Utánvét mellett szállit az óra áruháza:

A. KAPELUSZ

KRAKAU (Ausztria) Dietelsgasse 782-5-8

MEZŐ ÁRMIN

épületfa, deszka és cserépkereskedése

Wesselégyi-tér 6. sz. alatt

(Berta-gőzmalom mellett.)

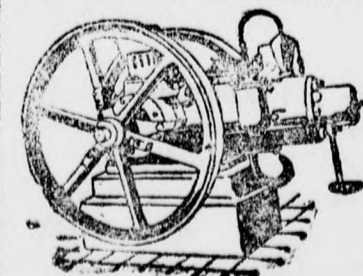
Kartelen kívül, tehát olcsó árak.

Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezze be.

CLIMAX

nyersolajmotorok és lokomobilok 3-70 HP.

Magasnyomású nyersolajmotorok 15-160 lóerőig

legolcsóbb és legmegbízhatóbb üzemat biztosítják. Üzemkölségük 1-2 fill. Állandóan zavartalan üzemel — Pénzügyöri felügyelet nélkül! Egy szerű kezelési Szakasz gép üzemben!

Költségvetések és árlapok díjmentesen.

Bachrich és Társa

betéttitársaság motorgyári fióktelepe Budapest, VI, Váci-körut 59/00

Alapított 1901-ben.

HOROVITZ ZSIGMOND

Könyvnyomdája

Darabos-utca 7. szám.

Levélpapírok, falragaszok,
számlák, meghívók, név-
jegyek és minden egyéb
nyomdai munkák a leg-
pontosabban készíttetnek.
Szedőgép.   Telefon 412.

Apró hirdetések.

Levélbélyegeken is lehet az apró hirdetések árát mellékelni. A kiadóhivatal fenntartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. — Tudakozódásokra készséggel adunk felvilágosítást, ha a válasza szükséges levélbélyeget mellékelik. Minden hirdetésre ingyen ad felvilágosítást a kiadóhivatal s hirdetésekét kívánatra díjtalanul szerkeszt.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és ngy szőnyegre. Paplan és flanel a-karók, férfi és női felőtök, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbahevásarlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

OLCSÓ és jó órák ékszerek legolcsóbban szerezhetők be G-sparik Ádám órás és ékszerész-nél Debrecen, Hunyadi utca 12. Ugyanot órajavítások legolcsóbban eszközölhetnek.

Egy tisztességes szorgalmas magányos nő felvétetik tanyára baromfi tenyésztésre. Cim a kiadóban

Czimbalom Sunda-féle pedálos eladó. Czim a kiadóban.

Házasság.

Én 34 éves izr. vallású nőtlen kereskedő vagyok, ez uton keresek magamnak olyan fiatal nőt élet-társnak, kinek tehermentes, jömeneteli fűszerüzlete van, helyben vagy vidéken, elvált, esetleg özvs. s gyermek nem határoz. Ajánlatokat „hü élettárs“ jelige alatt e lap kiadóhivatala továbbít. Ajánlatovábbításhoz bélyeg csatolandó

Levelezés.

35 jelige alatt levél van a kiadóban.

IDŐSEBB NŐ érdeknélküli barátságát keresi uriember levél „Érdeknélkül“ czimmal kiadóba e lapban jelzendő.

KETTECSKÉN és „Hajnalka“ jeligére levelek érkeztek a kiadóba.

ALAPÍTOTT 1856-ban.

CZUBA-COGNAC

CZUBA-DUROZIER ÉS TÁRSA
CS. ÉS KIR. DOVARI SZÁLLITÓK.
FRANCZIA COGNACYÁRA

BUDAFOK.

VEZÉRDÖRŐKSÉG: RUDA ÉS BLOCHMANN, BUDAPEST.

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában, Debreczen, Darabos-utca 7. sz Typograph edőgépen szedve.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmakacsabb GYOMOR- és ALTEST-BANTALMAK, gyomorhív, rögzött SZEKREKEDES, májbántalom, VERTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSEGEK ellen, e jeles háziismernek évtizedek óta minig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sós-borszesz nevezetesen „minta fájdalomcsillapító bedörzsölésiszef“ köszvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinek legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökere gondozásart és ápolására ugy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva. Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni

Főrangú hölgyek legkedvencebb szépítőszere a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

Ezen kiváló arckenőst az egész világon sok millió úrhölgy használja, mert a legújabb tudományos buvárlatok alapján készült arc-crème és mert hirneves vegyészek állítása szerint ez a legjobb és teljesen ártalmatlan arc-szépítő és finomító. A Margit-crémet a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás, mely valóban meglepő, gyors és biztos. A bőr teljesen átalakul tőle és az úde, telt, bársonysima s rózsásféhez lesz. Rár nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szep-lők, májfoltok és mindennemű kiütések. A Földes-féle Margit-crème nemcsak szépíti az arcot, hanem ápolja és megóvja az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen. Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk! Kapható az egész világon. Tégelye 1 és 2 kor. Margit-szappan 70 fill. Margit-puder 1 K. 20 f. Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARAD

KAPHATÓ: Debreczenben Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog., Mihalovics Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla H-Szoboszlón Barbóc Zsigmond H.-Böszörményben Erosey Gábor gyógytárakban.

„Huzott drótszállal,
kb. 75% áram megtakarítás

Törhetetlen!

Magyar

Siemens - Schuckert - Művek

Budapest, VI. Teréz-körút 36

Kapható:

Molnár Testvérek-nél.

DEBRECZEN, Egyház-tér 2.

MAGYAR-HORVAT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R-T. FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Ca teiuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként 1 járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapesi felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, Ugyszintén Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb. stb.

A gőzhajók minden kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi menetjegyi iroda, Budapest (V., Vigadó-tér.)** és annak összes magyarországi fiókirodái

Betegápolás.

Az összes gyógykezelési eszközök, haskötők, gummi-görcsér-harisnyák, egyenestartók, testgyógyászati, gépek műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villanygépek a legmegbízhatóbb minőségben csakis

FISCHER PÉTER ÉS TÁRSA Részv.-Társ. cégénél

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 6. szám szerezhetők be. Most jelent meg legújabb lépes árjegyzéket kívánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

Alapított 1856.
Telefon 958.